

Effectief omgaan met de laatste fase van de groepsvorming in de Bronzen Weken.

Het groepsproces in de klas verloopt in verschillende fasen. Aan het einde van het schooljaar breekt er een belangrijke eindfase aan. Wel eens van 'adjourning' gehoord? Met name groep 8 leerkrachten krijgen hier veel mee te maken. Adjourning gaat over de laatste fase in de groepsdynamiek, maar kan ook in het schooljaar tussentijds optreden. Daarom is goed omgaan met deze fase en gevoelens van kinderen, voor alle leerkrachten in het basisonderwijs belangrijk. Met deze tips weet jij hoe je het schooljaar positief afsluit.

Korte samenvatting over de groepsvorming

Ja, de fasen van groepsvorming. Hoe zat het ook alweer? Om even alle theorie op te frissen, een korte samenvatting.

- Forming – Kinderen maken met elkaar kennis of komen na een langere periode van vakantie weer bij elkaar. Vragen als: 'Wie ben ik in deze groep? Met wie ga ik om?' spelen in deze fase een rol.
- Storming – De positie in de klas innemen gaat van start. Niet voor niets heet dit 'storming', het kan er roerig aan toe gaan.
- Norming – De groepsnormen over het omgaan met elkaar worden bepaald.
- Performing – Als de groepsvorming positief verlopen is, zijn de leerlingen in deze fase een groep die een 'wij' gevoel heeft. Samen voor een veilige sfeer gaan, waarbij iedereen mag zijn wie hij is, geeft dit aspect weer.
- Adjourning: staat in het teken van reflecteren en afscheid nemen.

In de blog na de zomervakantie vertel ik je meer over de Gouden Weken. En geef ik je tips hoe je de ontwikkeling en het proces van de groepsdynamiek bij de start van het schooljaar positief kunt beïnvloeden.

Adjourning is meer dan een reflecterende fase in het groepsproces

Adjourning komt niet alleen in groep 8 voor. Ook als een kind tussentijds uit de groep gaat, breekt deze fase aan. Denk aan een leerling die gaat verhuizen naar de andere kant van het land. Of de klas die in twee delen wordt gesplitst om te werken met een lio-staigiaire. Dat is ook een voorbeeld van adjourning. Het gevoel van reflecteren en afscheid nemen, is ook hierbij namelijk aan de orde.

[Deze blog, tekst en inhoud is geschreven door en eigendom van Twinkeling Coaching.](#)

Even terug naar groep 8. Want na groep 8 gaan kinderen letterlijk de wijde wereld in. De oude, vertrouwde basisschool wordt verwisseld voor een nieuwe middelbare school. Behalve dat kinderen vaak meer reistijd hebben, te maken krijgen met een andere klas, rooster of onderwijsconcept is het ook een fase die ze begeleidt naar een stuk zelfstandigheid.

De laatste fase in het groepsproces neemt hierdoor bij groep 8 leerlingen een langere periode in, dan bij andere klassen. Sommige leerlingen nemen afstand van de school en stellen zich afwachtend op. Anderen zijn verdrietig om het afscheid en kunnen door een rouwproces gaan. Het is nodig en helpend om aan de emotionele behoefte van kinderen te voldoen als leerkracht.

[Tip: Maak een geschreven jaarboek.](#)

Hoe kun je als leerkracht in groep 8 nu aandacht geven aan de adjourning fase?

De adjourning fase in groep 8 start eerder dan in de andere groepen van het primair onderwijs. Zo is er het schoolkamp, de musical en zijn er andere activiteiten waarin ze bewust bezig zijn met het afscheid nemen van elkaar en de school. Het helpt de kinderen als ze de ruimte krijgen voor de vele gevoelens die er met dit afscheid gepaard gaan. Na acht jaar (of soms langer) uit je veilige wereld naar het grote onbekende gaan, is niet zomaar iets toch?

Als groep acht leerkracht kun je veel aandacht besteden aan de overgang van de basis- naar de middelbare school. Geef ruimte om kinderen in gesprek te laten gaan over naar welke school ze gaan. Je kunt ook hiervoor coöperatieve werkvormen inzetten, zoals wandel-wissel-uit.

Zijn er kinderen die naar het gymnasium gaan? Leuk om dan een lesje Grieks te geven. En kinderen die naar een praktijkschool gaan? Dan kun je er een creatieve twist aan geven, door ze iets te laten maken. Als je rekening houdt met de emoties die er bij kinderen zijn en hier empathisch op reageert, dan kan het niet anders dan dat je ze enorm steunt. Wat weer aanleiding geeft tot kinderen die met plezier en openheid kijken naar een nieuwe, grote verandering in hun leven als jongvolwassene.

De Bronzen Weken door de basisschool heen

Ook andere leerjaren krijgen te maken met De Bronzen Weken. Er zijn gelukkig veel werkvormen om dit afscheid en de gevoelens die daarmee gepaard gaan, bij kinderen te begeleiden. Zo kun je ervoor kiezen om een fotoshoot met de klas te doen, kinderen elkaar te laten fotograferen of door een geschreven jaarboek te laten maken.

Het voordeel hiervan is dat kinderen zo een tastbaar aandenken hebben aan een belangrijke periode in hun leven. Daarbij helpt schrijven om het denken te vertragen en het legt allerlei

creatieve verbindingen in de hersenen. Die letterlijk voor rust en stilstand zorgen. Het is dan wel nodig om te schrijven op papier 😊 Dit geeft het grootste effect.

Een geschreven jaarboek kun je ook zien als een herinneringsboek. Je kunt dit in iedere vorm gieten. Belangrijk is dat het zowel om een terug- als vooruitblik gaat. Zowel reflecteren als vooruitkijken staan centraal. Zo kun je de kinderen een kleuter- en groep 8 / uit de huidige groep foto laten aanleveren. Leuk om zo visueel het verschil te zien. Verder kun je door vragen te stellen, de emoties van een kind laten verwoorden in de antwoorden. Een greep uit een paar voorbeeldvragen:

- Wat is je mooiste herinnering aan dit schooljaar?
- Wat is je mooiste herinnering aan je basisschoolperiode?
- Wie heeft je getroost?
- Waar heb je heel hard om gelachen?
- Wat hoop je volgend jaar te gaan leren?
- Wat weet je al over je nieuwe school / de volgende groep?
- Hoe bereid jij je voor op je eerste schooldag als brugklasser?

Heb je hulp nodig om deze eindfase van het schooljaar goed vorm te geven? Ik denk graag met je mee!